

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Основи професійно-педагогічного спілкування
з тренінгом
вибіркова

Освітньо-професійна програма

«Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)»

Спеціальність

012 Дошкільна освіта

Галузь знань

01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

Українська

Розробники:

КОСТИК Любов Богданівна,

кандидат філологічних наук, доцент,
асистент кафедри педагогіки та психології
дошкільної освіти

Профайл викладача (-ів)

http://preschool.cv.ua/kostyk_liubov_bohdanivna/

Контактний тел.

E-mail:

l.kostyk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7206>

Консультації

Консультації з навчальної дисципліни проводяться очно та онлайн.

Очні консультації: вівторок з 13.00. до 15.00

ауд. 505, корпус №8 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Онлайн-консультації (за попередньою домовленістю): середа з 13.00 до 14.00

Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

1. Дисципліна «*Основи професійно-педагогічного спілкування з тренінгом*» спрямована на оволодіння технологіями компетентнісного професійно-педагогічного спілкування, з метою реалізації особистісно-орієнтованого підходу в освіті, засвоєння студентами цілісної риторичної парадигми культури, виробленні особистого комунікативного стилю спілкування та готовності до застосування тренінгу у професійній діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни: засвоєння системи знань у галузі теорії лінгвістичної комунікації, формування практичних комунікативних умінь, навички ефективної мовленнєвої поведінки в актуальних ситуаціях педагогічного спілкування; моделювання педагогічного спілкування з позицій особистісно-орієнтованої взаємодії та професійно-практичної доцільності, вироблення умінь дискусійного проведення навчальних занять.

3. Пререквізити

Для засвоєння дисципліни «*Основи професійно-педагогічного спілкування з тренінгом*» студенти використовують знання, уміння та види діяльності, сформовані у процесі вивчення таких дисциплін «*Загальна психологія*», «*Психологія педагогічна*», «*Основи педагогічної майстерності*», «*Психологія дитяча*» та ін.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, принципи, функції, види, засоби, структуру, моделі, стилі, моральні засади педагогічного спілкування;
- етикетні норми вербального та невербального спілкування;
- шляхи вирішення педагогічних конфліктів;
- розуміти значення слова вихователя у вихованні особистості дитини;
- важливість дотримання етичних норм у педагогічному спілкуванні;

вміти:

- будувати різні види спілкування вихователя з дітьми (розповідь, індивідуальна бесіда, інструктаж, дискусія та ін.);
- розв'язувати різноманітні протиріччя та конфлікти у педагогічному процесі.

- формувати компетентність спільної діяльності, створювати позитивну мотивацію сприйняття й розуміння оточуючих людей.
- дотримуватись етикетних норм вербального спілкування.
- формувати вміння конструктивно долати протиріччя у педагогічному процесі та розв'язувати педагогічні конфлікти.

Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання та виховання дітей раннього й дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (КЗ)

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-10. Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості на основі етичних міркувань (мотивів) доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності спеціальності (КС)

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумково-ого контролю
			кредитів	Годин	Лекції	практичні	Семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	3.0	90	22	22	–	–	46	–	залік
Заочна	4	7	3.0	90	12	–	–	–	78	–	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	П	лаб	інд	с.р.		Л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1 Спілкування як соціально-педагогічна взаємодія												
Тема 1. Спілкування як чинник формування особистості	9	2	2	–	–	5	11	1	–	–	–	10	
Тема 2. Психологічні основи педагогічного спілкування	9	2	2	–	–	5	11	1	–	–	–	10	
Тема 3. Професійне спілкування в структурі діяльності вихователя.	14	4	4	–	–	6	12	2	–	–	–	10	
Тема 4. Тренінг як активна форма розвитку комунікативної компетентності педагога.	13	3	4	–	–	6	11	2	–	–	–	9	
Разом за ЗМ1	45	11	12	–	–	22	45	6	–	–	–	39	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 Моральні засади педагогічного спілкування												
Тема 5. Моральна культура	13	3	4	–	–	6	12	2	–	–	–	10	

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	лаб	інд	с.р.		Л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
професійно-педагогічного спілкування												
Тема 6. Етикет мовної поведінки педагога	11	3	2	–	–	6	12	2	–	–	–	10
Тема 7. Етикет невербального спілкування вихователя	11	3	2	–	–	6	11	1	–	–	–	10
Тема 8. Конфлікт і взаємодія в педагогічному процесі	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	9
Разом за ЗМ 2	45	11	10	–	–	24	45	6	–	–	–	39
Усього годин	90	22	22	–	–	46	90	12	–	–	–	78

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
Змістовий модуль 1	
Спілкування як соціально-педагогічна взаємодія	
1	Тема 1. Спілкування як чинник формування особистості.
2	Тема 2. Психологічні основи педагогічного спілкування.
3	Тема 3. Професійне спілкування в структурі діяльності вихователя.
4	Тема 4. Тренінг як активна форма розвитку комунікативної компетентності педагога.
5	Тема 5. Риторика та її роль у професійній діяльності педагога.
Змістовий модуль 2	
Моральні засади педагогічного спілкування	
6	Тема 6. Моральна культура професійно-педагогічного спілкування.
7	Тема 7. Етикет мовної поведінки педагога.
8	Тема 8. Етикет невербального спілкування вихователя.
9	Тема 9. Формування дискусійної компетенції педагога.
10	Тема 10. Конфлікт і взаємодія в педагогічному процесі.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

– *поточний контроль* (максимально – 50 балів): оцінюється робота студентів

на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійного опрацювання студентами, виконання практичних завдань, творчих робіт, презентацій, тестових і письмових робіт;

- *рубіжний контроль* (максимально – 10 балів за два модулі): за 5-тибальною шкалою оцінюються модульні письмові роботи у кінці модуля 1 та модуля 2;
- *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів): залік. Форма проведення – письмова + автоматизоване тестування у системі Moodle.

Бал, отриманий на екзамені, сума балів, отриманих студентом за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за всіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

За умов організації освітнього процесу в *онлайн-режимі* лекційні, семінарські, практичні заняття проводяться на платформах (*Moodle, Zoom, Google Meet, Google Classroom, BigBlueButton*). Поточне, рубіжне та підсумкове оцінювання (контроль) реалізуються у формі виконання розроблених викладачем автоматизованих тестів (*система Moodle, Google Forms, Quizlet*) та завдань.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані (автоматизовані) тести;
- проекти (індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі проекти);
- доповіді, реферати, презентації за обраною темою;
- есе;
- розрахункові, графічні, табличні, статистичні та інші роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- реферування наукової літератури;
- створення структурних (візуальних) схем;
- виконання творчих завдань (доповіді, проекти, огляди тощо).

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №2 від 24 лютого 2020 року).

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за всіма видами навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною	Оцінка за шкалою ECTS
------------------------	-----------------------

шкалою	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90–100)	відмінно
Добре	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
Задовільно	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незадовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)		Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	7	7	7	8	8	8	8		40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

Основна

1. *Академічна риторика*: навчальний посібник / Сивачук Н. П., Снігур І. М., Санівський О. М. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 375 с.
2. Бондаренко Г. Л. *Історія педагогічної риторики*: навчальний посібник. Київ : Персонал, 2012. 276 с.
3. Волкова Н. В. *Професійно-педагогічна комунікація*: навчальний посібник. Київ : Академія, 2006. 256 с.
4. Колотілова Н.А. *Риторика*: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
5. *Культура фахового мовлення*: навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: Книги-XXI ст., 2011. 528 с.
6. Мацько Л. І. *Риторика*: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2006. 311 с.
7. Нікітіна А. В. *Педагогічний дискурс учителя-словесника*: монографія. Київ : Ленвіт, 2013. 338 с.
8. Олійник О. *Сучасна ділова риторика*: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2010. 166 с.
9. Онуфрієнко Г.С. *Риторика*. навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 592 с.
10. *Ораторське мистецтво*: навчально-методичний посібник / авт.-уклад.: І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін.; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. 2-ге вид., стер. Київ: НАДУ, 2011. 128 с.
11. *Педагогічна риторика: історія, теорія, практика*: монографія / за ред. О. А. Кучерук. Київ: КНТ, 2016. 258 с.
12. Ткаченко Л. П. *Риторика в системі професійного навчання: історія становлення навчальної дисципліни*: монографія. Харків: Видавець Рожко С. Г., 2016. 428 с.

7.2. Допоміжна

1. Голуб Н. Б. *Риторика у вищій школі* : монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.
2. *Методика навчання риторики в школі* : навчальний посібник /Автор-укладач В. А. Нищета. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 200 с.
3. Палиця Г. *Метамова педагогічної риторики як актуальна проблема комунікативної лінгвістики*. Lviv: Polytechnic National University Institutional Repository. С. 107-111. <http://ena.lp.edu.ua>

4. *Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навчальний посібник* / О. М. Горошкіна, С. О. Караман, З. П. Бакум та ін.; за ред. О. М. Горошкіної, С. О. Карамана. Київ: АКМЕ ГРУП, 2015. 250 с.
5. Сагач Г. М. *Риторика: навчальний посібник*. Київ: Видавничий дім «Ін Юре», 2012. 568 с.

8. Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал.
2. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://www.education.gov.ua> – офіційний сайт МОН України.